

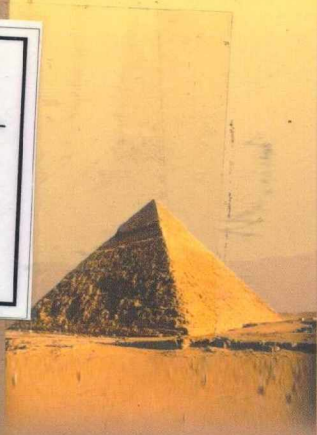
BÙI ĐẸP
biên soạn

D

Di sản thế giới

Châu Phi

Tập 5

NHÀ XUẤT BẢN

TRẺ

909

D5361 (5)/05

BÙI ĐẸP

Biên soạn

DI SẢN THỀ GIỚI

(VĂN HÓA - TỰ NHIÊN - HỖN HỢP)

TẬP 5: CHÂU PHI

(Tái bản lần thứ ba)

Di sản thiên nhiên

Theo Công ước về di sản thế giới, “di sản thiên nhiên” là:

- Các công trình thiên nhiên hợp thành bởi những thành tạo vật lý và sinh học hoặc những nhóm thành hệ có một giá trị toàn cầu đặc biệt về mặt thẩm mỹ hoặc khoa học;

- Các thành hệ địa chất và địa văn và các miền được phân định ranh giới rõ ràng làm nơi sinh sống của các loài động vật và thực vật bị đe dọa; có một giá trị toàn cầu đặc biệt về khoa học hoặc bảo tồn;

- Các địa điểm tự nhiên hoặc các vùng tự nhiên được phân định ranh giới rõ ràng, có giá trị toàn cầu đặc biệt về các mặt khoa học, bảo tồn hoặc vẻ đẹp thiên nhiên.

Tiêu chuẩn

Một di sản thiên nhiên (như định nghĩa trên đây) được đề xuất để ghi vào Danh sách di sản thế giới, sẽ được coi là có giá trị toàn cầu đặc biệt theo tinh thần của Công ước, khi Ủy ban về di sản thế giới cho rằng di sản đó đáp ứng được ít nhất một trong các tiêu chuẩn và đầy đủ những điều kiện về tính toàn vẹn nêu dưới đây. Do vậy, những địa điểm đó phải:

1. Là những mẫu hết sức tiêu biểu cho những giai đoạn tiến hóa lớn của Trái đất; hoặc

2. Là những mẫu hết sức tiêu biểu cho các quá trình địa chất đang diễn biến, cho sự tiến hóa sinh học và tác động qua lại giữa con người và môi trường thiên nhiên. Loại mẫu này khác biệt với loại thuộc các thời kỳ của lịch sử Trái đất, và liên quan đến quá trình tiến hóa đang diễn ra của thực vật và động vật, các dạng địa hình, các miền biển và miền nước ngọt; hoặc

3. Có những hiện tượng, thành tạo hoặc đặc điểm tự nhiên hết sức nổi bật, như những mẫu tiêu biểu nhất cho những hệ sinh thái quan trọng nhất, những phong cảnh tuyệt đẹp, hoặc những tổ hợp đặc sắc các yếu tố thiên nhiên và văn hóa; hoặc

4. Bao gồm những nơi cư trú tự nhiên quan trọng nhất và tiêu biểu nhất trong đó còn sống sót những loại thực vật và động vật bị đe dọa và có giá trị toàn cầu đặc biệt về mặt khoa học hoặc bảo tồn.

Ngoài những tiêu chuẩn trên đây, các địa điểm đó còn phải đáp ứng các điều kiện về tính toàn vẹn dưới đây:

- Những địa điểm mô tả ở mục 1 phải bao gồm toàn bộ hoặc phần lớn những thành phần chủ yếu liên quan với nhau và phụ thuộc lẫn nhau trong mọi quan hệ tự nhiên; chẳng hạn, một miền thuộc “thời kỳ đóng băng” phải bao gồm bãi tuyết, bản thân sông băng cũng như các dạng diễn hình xói mòn do sông băng, các trầm tích và các di thực thực vật (các vết khía do băng, băng tích, các giai đoạn đầu diễn thế thực vật, v.v...)

- Những địa điểm mô tả ở mục 2 phải khá rộng lớn và bao gồm những thành phần cần thiết cho việc minh họa bằng những khía cạnh chủ yếu của các công trình đó và cho sự tự sinh sản của chúng. Vì vậy, một miền “rừng nhiệt đới ẩm ướt” phải có một số độ cao khác nhau so với mực biển, những biến đổi địa hình,

loại đất, loại bờ sông và nhánh sông di sót khác nhau để minh họa cho sự đa dạng và phức tạp của hệ thống;

- Những địa điểm mô tả ở mục 3 phải bao gồm những thành phần của hệ sinh thái cần thiết cho sự bảo tồn của các loài hay là sự nối tiếp của các quá trình hoặc các thành phần thiên nhiên cần được bảo tồn. Những thành phần này thay đổi tùy theo từng trường hợp; chẳng hạn, khu vực được bảo vệ của một thác nước phải bao gồm toàn bộ hoặc đại bộ phận khu vực cung cấp cho nó về phía thượng lưu; một địa điểm ám tiêu san hô phải bao gồm một khu vực bảo vệ chống sự bồi lấp hoặc gây ô nhiễm mà các dòng sông hoặc các dòng đại dương có thể gây ra cùng với quá trình cung cấp dinh dưỡng đến cho ám tiêu san hô.

- Những địa điểm chứa đựng những loài bị đe dọa như các loài mô tả ở mục 4 phải khá rộng lớn và bao gồm những yếu tố về nơi cư trú cần thiết cho sự sống của các loài tồn tại.

- Trường hợp đối với các loài di cư, những vùng cư trú theo mùa cần thiết cho sự tồn tại cho các loài, bất kể chúng ở đâu, phải được bảo vệ thích đáng. Ủy ban di sản thế giới phải được đảm bảo là các biện pháp cần thiết sẽ được thi hành để các loài được bảo vệ thích đáng suốt chu kỳ sống của chúng. Những thỏa thuận về điểm này, thông qua việc tham gia các Công ước quốc tế hoặc dưới hình thức những thỏa thuận giữa nhiều bên hay hai bên, sẽ đem lại sự bảo đảm này.

Mỗi địa điểm tự nhiên phải được đánh giá một cách tương đối nghĩa là phải được so sánh với những địa điểm khác cùng loại, cả trong lẫn ngoài nước hữu quan, thuộc cùng một vùng địa lý sinh vật hay trên cùng một đường di trú.

Di sản thế giới

Châu Phi và các vương quốc Ả Rập

1. Ai Cập

1979 - Memphis và khu mộ cổ

Vùng các kim tự tháp từ Gizah đến Dahshar

1979 - Thèbes cổ đại với khu mộ cổ

1979 - Các đền đài Nulia từ Abu Sinbel đến Philac

1979 - Cairo Hồi giáo

1979 - Abu Mena

2. Angiêri (1974)

1980 - Kala của những Beni Mammad

1982 - Tassili n'Ajer

1982 - Thung lũng M'zab

1982 - Những phế tích Djemila

1982 - Di chỉ cổ Tipasa

1982 - Thành phố Tingad

1982 - Thành trì Kasban

3. Benin (1982)

1985 - Đền vua ở Abomey

4. Camerum (1982)

1987 - Dja, khu bảo tồn thú hoang

5. Cộng hòa Trung Phi

- Vườn quốc gia St. Floris

6. Cộng hòa dân chủ Congo (1974)

1979 - Quốc gia lâm viên Virunga

1980 - Quốc gia lâm viên Garamba

1980 - Quốc gia lâm viên Kahuzi - Biega

1984 - Quốc gia lâm viên Salonga

1996 - Khu bảo tồn thú hoang Okapi

7. Côte d'Ivoire (Bờ biển Ngà) 1981

1982 - Quốc gia lâm viên Tai

1983 - Quốc gia lâm viên Comoé

8. Ethiopi

1980 - Aksum

1978 - Nhà thờ đá Labibela

1978 - Vườn quốc gia Simien

1980 - Thung lũng thấp Omo

1980 - Tiya

1980 - Thung lũng thấp Awash

1979 - Vùng Gondar, Fasil Ghebbi

9. Ghana

Những tòa nhà truyền thống: Ashanti

Những pháo đài thành trì, Volta Greate Accra

10. Guiné và Côte d'Ivoire

1981, 1982 - Núi Nimba Strist Nature Reserve

11. Kenya

Vườn quốc gia Forest

Vườn quốc gia trung tâm đảo Sibiboi

12. Lybian Arab Jamahiriya (1978)

1982 - Khu di chỉ Laptis Magna

1982 - Khu di chỉ Sabratha

1982 - Khu di chỉ Cyrene

1985 - Di chỉ nghệ thuật cổ thạch ở Acacus

1988 - Cổ thành Ghadames

13. Madagascar (1983)

1990 - Khu bảo tồn Tsingy

14. Malawi (1982)

1984 - Quốc gia lâm viên hồ Malawi

15. Mali (1977)

1988 - Các thành cổ ở Djenne

1988 - Tombuktu

1989 - Đá dựng Bandiagara

16. Maroc (1975)

1981 - Medina ở Fez (Medina: thị trấn cổ của người bản địa)

1985 - Madina ở Marrakesh

1987 - Ksar ở Ait Ben Haddon

1996 - Cổ thành Mesenes

1997 - Di chỉ Volubilis

1997 - Medina ở Tésouan